

GYERMEK

TELE VAN A LEVEGŐ VÉRES SZENZÁCIÓKKAL. A szomorú őszi szél robbanó gránátok, égő városok fanyar illatát viszi el mindenfelé. Ez a szag pedig fertőz, megfertőzi a szíveket, a lelkeket, nyugtalanságot, félelmet kelt mindenfelé.

Ma mégis történt valami, ami — legalább is engem — kissé megnyugtató, ami azt bizonyítja, hogy az elmúlt évtizedek tömértelen embertelensége mégis csak kitesmelte a lelkekben az antitoxint, amely talán megvédelmezi a világot az újabb, a szörnyűségebb katasztrófáktól.

Ami történt, az nem nagy dolog. Könnyen el is sikkadhatna ebben a szörnyű zürzavarban. Gyerekkel beszélgettem, fiatal, égőszemű, drága életigérettel. Kócosfejűvel, okoszeművel. Életének tizenöt leélt esztendejét komoly büszkeséggel hordja, mint aki tudja, hogy mit jelent a világtörténelemben éppen ez a másfél évtized.

A gyereket régen ismerem, picit korától figyeltem növekedését, lelkének alakulását, gondolkodásának formálódását, világnézetének fejlődését. Ismerem, figyelem a gyereket mondom, már régen és rajta keresztül látom a többiekét is, osztálytársait és az egész most serdülő új generációt.

Bevallom, eddig elég sokszor megdöbbentem. Tőle tudtam meg, hogy az „osztály” fenntartás nélkül japánpárti volt a japán–kínai konfliktus alkalmával. Lassan olyasféle meggyőződés alakult ki bennem, hogy ezek az új gyerekek tele vannak imperialista ösztönökkel és mivel valamennyien rajongói a sportnak, a versenynek, a rekordnak, nincs semmi hajlandóság bennük a gyöngébbek iránt.

Már hetek, hónapok óta érzem egy-egy eljött szavából, hogy valami változás történt.

De csak ma tudtam meg, hogy milyen változás.

Beszélgettem a gyerekekkel, érdeklődtem az iskolai dolgok, az új tanárok és az osztály iránt. Közben fölvettem a kérdést, minden hátsó gondolat nélkül és csak azért tettem fel, hogy ne akadjon el a diskurzus, hogy hát:

— Mi a főtéma most az „osztály”-ban?

A feleletre nem is nagyon figyeltem, mert hiszen a választ nyilvánvalónak éreztem. Mi is lehetne a mai tizenöt évesek főtemája az iskolai óraszünetekben, ha nem a spanyol polgárháború.

— A német — válaszolta halkán a gyerek.

Eltelt néhány pillanat, amíg megértettem ezt a feleletet. Csodálkozva néztem a gyerekre.

— Nem értem — mondtam —, hát nem Franco, meg Mola generális, vagy nem a madridi kormány?

— Nem. A német. A német a főtéma. Csak erről beszélgetünk.

Most arra gondoltam, hogy biztosan a németek gyermekvisszaszerzési mozgalma izgatja a gyerekek fantáziáját. De valahogy sütnék éreztem mégis ezt a feltevést. Tovább kérdeztem a gyereket. Kértem, mondja meg, mi az, ami a mai Németországban, vagy a német politikában érdekli őket?

— Nem Németországról van szó — nevetett a gyerek —, hanem a németről, a tantárgyról, a der-die-das-ról.

Olyan váratlan volt ez a felvilágosítás, hogy szinte levegő után kellett kapkodnom. Zavaromat szégyeltem is, de lassan kicsit átmelégedtem mégis a szívem.

Aztán kiderült a következő tényállás:

Az osztály új német-tanárt kapott. Úgy látszik, megszerették a gyerekek, akik mindig megszeretik a komoly tanárokat. Azt mondják róla, hogy nagyszerű, igazságos tanár. Komolyan fogja fel a hivatását. Annál jobban bántja őket, hogy nagyon gyöngék éppen a németből, a kedvenc tanár tantárgyából. Eddig elhanyagolták ezt a tárgyat, nem érezték, nem tartották fontosnak. De most bántja őket, hogy tudatlanságuk nagyon bántja a tanárjukat, sok bajt, gondot, munkát okoznak vele.

— Arról beszélgetünk a tízpercek alatt — magyarázta a gyerek —, hogy a nyáron pótolni kellene mindent. El kellene menni valahová, német faluba, cserégyereknek...

Hát ez a semmiség, ami megpihentetett ebben a szörnyű kataklizmusban, ebben a vérgőzös összevisszaságban. Ezt szeretném megátvívatozni Genfnek, Madridnak, Burgosnak, Berliennek, Rómának, Londonnak, Moszkvának, Newyorknak és Budapestnek, ezt szeretném plakátbetűkkel rányomtatni a milliós pé-

dányszámu világlapok legelső oldalára, hogy olvassák a nagy gyerekek, akik játszanak a szörnyű tüzzel, akik gránátokat rakétáznak játékos kedvükben egymás felé, akik milliók életével kockáznak zöld asztalok mellett, vagy apró zászlókkal teletűzdelt térképek fölött. Szeretném belekiáltani a világ szívébe, hogy hiábavaló minden erőlködés, hogy már nem érdekes az, ami történik, hogy ma már a tizenöt-

éves gyerekeket nem izgatja sem Bilbao, sem Addisz-Abeba, hogy az idegen nyelv a fontos; hogy a mai gyerekek, tehát a jövővé nagyjai, már nem vágyakoznak az idegenlégőbe, hanem el akarnak menni cserégyereknek, pótolni akarják azt, amit a korábbi években nem tanultak meg, tisztába akarnak jönni a derdie-das titkaival, mert nem a generálisokat szeretik, hanem a tanárjukat. m. l.

DÉLMAGYARORSZÁG KÖLCSÖNKÖNYVTÁR

Bonyodalma a szegedi zsirexport körül

A husiparosok szövetkezetének üzeme memorandumot nyújtott át a polgármesterhelyettesnek — Husz hónap alatt 160 vagon márkázott zsirt exportáltak Szegedről

(A Délmagyarország munkatársától.) Két évvel ezelőtt alakult meg Szegeden, korlátolt felelősségű társaság formájában a Szegedi Husiparosok Zsirovasztó és Egyenlítő Üzeme, hogy lebonyolítsa a Németország, Csehszlovákia és Anglia felé irányuló szegedi zsirexportot. Az alakulásnak az előzménye az volt, hogy az export irányítását a Külkereskedelmi Hivatal vette a kezébe és kormányhatósági felhatalmazás alapján a szegedi husiparosok ipartestületét ruházta fel a zsirmarkázás és egyenlítés jogával. Megalakult a husiparosok szövetkezte, hogy a szükséges üzemet berendezze, de a mozaalom tökéhdny miatt eredménytelen maradt. Nyolc szegedi husiparos erre összeállt, biztosította a szükséges tőkét, beszerezte az elírt gépeket és miután a husiparosok szakosztálya átruházta erre a társaságra a markázási és egyenlítési jogot, megnyitotta az üzemet, amely két év óta igen szépen működik és nagvielősségi eredményeket ért el. Az eredmény jelentőségét mutatja, hogy a kimutatások szerint a Szegedről exportált zsirmennyiségnek nyolcvan százaléka ezen az üzemen keresztül jutott a külföldi piacokra.

Most aztán érdekes komplikációk keletkeztek a szegedi zsirovasztás körül. Dr. Tóth Béla polgármesterhelyettesnél pénteken délben megjelent a társaság küldöttsége és a kereskedelmi miniszterhez való továbbítás céljából átnyújtott egy memorandumot. A társaság tagjain kívül több tekintélyes szegedi husiparos is aláírta a felterjesztést, amelyben azt kéri az aláírók, hogy ne vonják meg a markázási és egyenlítési jogot ettől a két év óta kifogástalanul működő érdekeltségtől. Hivatkoznak arra, hogy Szegeden alakulóban van egy husipari szövetkezet, amely lépéseket tett a jog megszerzéséért. Kijelentik, hogy semmi kifogásuk nincs az ellen, ha ez a szövetkezet megalakul és szintén elnyeri a markázás, valamint az egyenlítés jogát, mert a szegedi husiparosság szempontjából csak előnyt jelent, ha két ilyen vállalkozás működik Szegeden, csupán azt kéri, hogy a jogadományozás előfeltételeinek betartásához, tehát ahhoz, hogy az új vállalkozás rendelkezze a szükséges pénzekkel és a megfelelő üzemi helviségekkel, feltétlenül ragaszkodniék a hatóság.

A memorandum azután ismerteti az üzem eddigi tevékenységét. A szegedi vásárhídon 1934 októberétől 1936 augusztusáig 40.451 darab hizott sertést vágott és ebből a memorandumot aláíró tizenkét szegedi husiparos 28.188 darab sertést vágott le, tehát az egész mennyiség nyolcvan százalékát. A Külkereskedelmi Hivatal ellenőrzése alatt működő üzem ezalatt az idő alatt ettől a 12 iparostól egyenlítés céljából 133 vagon zsirt vett át, míg a többiek együttvéve 56 vagon szalonnát és zsirt szolgáltatottak be. Az üzem husz hónap

alatt Angliába 61.5, Németországba 75.25, Csehországba 21, Olaszországba 3, összesen tehát 160.75 vagon márkázott és egyenlített zsirt szállított, amelynek ellenértéke 2.200.000 pengő volt. Ugyanez az üzem a szegedi kereskedelmi és iparkamara megállapítása szerint 1935 végén és 1936 elején összesen 24.588 darab felsértést exportált Németországba 1.230.000 pengő értékben.

Hivatkozik a memorandum arra is, hogy a Külkereskedelmi Hivatalnak, amely az exportot ellenőrzi és gondoskodik arról, hogy kifogástalan áru kerüljön a külföldi piacokra, a szegedi üzem ellen soha, semmi komolyabb kifogása nem volt, tehát a legsúlyosabb méltánytalanság lenne, ha a vállalatot megvonják most a markázás és az egyenlítés jogát.

A polgármesterhelyettes megígérte a küldöttségnek, hogy a memorandumot áttanulmányozza és megfelelő kísérőlevéllel felterjeszti a kereskedelmi miniszterhez.

Cseh tiltakozó jegyzék Berlinben

Prága, szeptember 25. A berlini cseh ügyvivő a német külügyminisztériumban a cseh kormány nevében tiltakozó jegyzéket nyújtott át. A tiltakozását azok a beszédek tették indokoltá, amelyek a nemzeti szocialista párt vezetői a nürbergi pártgyűlésen mondtak. Ezekben a beszédekben a közlések szerint azt állították, hogy Csehország területén szovjetorsz repülőtereket létesítettek, hogy támadást intézzenek Európa és különösen a német városok ellen. Az átnyújtott tiltakozó jegyzék ezeket az állításokat erőlyesen cáfolja.

Az ünnepekre

a délutáni órákban meleg turóspite és turóstáska

egész napon át

KINDLI, KUGLÓT

kapható az

ÁRVAY-CUKRÁSZDÁBAN

ezelőtt a Klauzál téren, most Apponyi Albert uca 15. sz. (volt Iskola uca) sz.